

ביום הרביעי שעבר, שלוש שעות לאחר שסעיד אל-מופתי הרכיב את ממשלתה החדשה של ממלכת הירדן, הופיע לפתע ה"מלך חוסיין במיניסטריון ההגנה בעמאן. אתי היה שלישו הראשי, קאיד (סגן אלוף) עלי אבו אל-נואר.

השנים הסתגרו בחדרו של שר ההגנה החדש, מוחמד עלי אל-עג'לוגי. כעבור כמה דקות נקראו לשיבה שלושה קצינים בכירים של הלגיון, הדיונים נמשכו פחות מחצי שעה; כאשר נסתיימה הודיע שר ההגנה: "הור מלכותו התעניין בענייני ההגנה ו"הצבא".

ההתעניינות נתנה את פריה כעבור פחות מ-24 שעות. בהודעה קצרה, ששודרה על-ידי רדיו רמאללה, בישר המלך לאזרחיו כי הפריק ראדי עינב, ראש המטה הכללי של הלגיון, יצא לפנסיה. במקומו נתמנה עלי אבו אל-נואר.

מרב"ט למפקד דיביוזה. היה זה שיא נוסף בהתפתחויות שועזעו את הלגיון הערבי ללא הרף, מאז פוטר מפקדו הקודם, ג'ון באגוט גלאב.

הלגיון, אשר כוחותיו נאמדים ב-30 אלף חיילים, הספיק להודרך במהירות מסחררת ממעמדו כצבא הערבי החזק ביותר. פיטורי הקצינים האנגליים יצרו חלל ריק בצמרת הפיקוד וכל המפקדים — ממפקד כיתה ועד למפקד דיביוזה — נדחפו כלפי מעלה, בי שאיפה למלא חלל זה.

לא אנגלים, לא מצרים. מן היום הראשון היה ברור כי עינאב הזקן (56) ו"הממושקף" לא היה יותר מאשר פקק זמני. האיש החזק האמיתי של הלגיון היה עלי אבו אל-נואר, ידידו האישי הקרוב של המלך. היתה זו רק שאלה של זמן עד אשר יהודף הקאיד הצעיר (34) את הפריק האומלל.

סכיב אבו אל-נואר התארגנו רוב הקצינים הצעירים. שנים רבות שנאו את האנגלים, טענו כי גלאב הכשיר את הלגיון אך ורק למילוי תפקיד מסייע בתוך המערך הבריטי העולמי. את המטרה העיקרית — מלחמה בישראל — טענו קצינים אלה, הוניה גלאב לחלוטין.

עתה ביקשו להעמיד מטרה זו בראש הפיקודי הלגיון. על כן, היו הם אשר לחצו למען כריתת הסכם לשיתוף פעולה עם המצרים, במקרה של מלחמה. אולם את זה צעד המכריע, הצטרפות לפיקוד האחד ה"מצרי-סוריי-סעודי, לא רצו לעשות. כי אבו אל-נואר וחבריו לא רצו להחליף את המפקד האנגלי במפקד מצרי.

אין מקום למרכים. מינויו של הקצין צעיר, בעל הנטיות הקיצוניות, למפקד עליון, העלה אותו למקום השני בממלכה — אם לא למקום הראשון. כי למרות ידידותו של המלך אליו, לא הסתיר מעולם עלי אבו אל-נואר כי יירדן דרושה הפיכה צבאית כמו זו שבוצעה במצרים, ואשר הוא עצמו יעמוד בראשה.

ובמסטר מהפכני, כידוע, אין מקום ל"מלכים".

מצרים

מי נותן פקודות?

כמעט כל עתונאי זר שראיין את גמאל עבד אל-נאצר בחודשים האחרונים הציג ב"פניו את השאלה: "מדוע חוששת מצרים ה"גדולה מפני מדינה קטנה כמו ישראל?" התשובה היתה תמיד: ישראל היא רק ראש-גשר של הציונות העולמית.

השבוע הסביר קריין קול הערבים הקהירי כיצד פועל, לדעתו, הקשר בין ראש-הגשר לבין העורף. שגרירי ישראל למיניהם, הר"ב צעים כעניים בפתחי מהסני הנשק של ה"מערב, יכלו לשאוב נחמה ועידוד מן התיאור.

"הנה", קבע הקריין, "ישראל קונה נשק רב כל יום. לפני כמה שבועות שלחה לה צרפת 100 משוריינים אמריקאיים, באר"ג נזים שעליהם היה כתוב: "גיפים. כן קיבלה ישראל מיטען דרך מקסיקו, ארצות אמריקה הלטינית ונמלים אירופיים. היא קנתה כבר ציוד צבאי ב"30 מיליון דולר".

כיצד נתאפשרו כל אלה? פשוט מאד: "המעצמות מבריות בותר כל הנשק הזה לישראל", הסביר קול הערבים, "בפקודת הציונות העולמית".

העולם הזה פותח בסידרה אקסקלוזיבית ע

נכבגשתי עמם

ני במעלה במזרח התיכון, אחרי אלכסנדריה, הרסו את ביירות כמעט כליל. אולם עם הקמת מדינת ישראל, נותק הקשר בין חיפה לבין מרחב המחיה הטבעי שלה: מסוריה, עבר-הירדן ועיראק ועד לאראן והר"ד. ביירות שבה לגדולתה. כיום הינה השער העיקרי הפתוח אל המז"ר. אם רוצה תושב פלסטין הערבית לנסוע לאירופה, עליו לעבור שלושה גבולות, עד ביירות ומשם להפליג. או שהוא יכול לטוס ישר לביירות, תמורת שבעה דינרים.

כמו מושבה אמריקאית

ך רך הלבנון עובר גם הנפש הסעודי. מאות פועלים, פקידים ועובדי תובלה לב"י ניינים חיים מזרם זה. מלבד זאת הולכים תש" לומים רציניים מאד לממשלה.

בשבוע הראשון בביירות, נדמה היה לי כי אני נמצא במושבה אמריקאית. קודם כל, אפ" שר לראות דולרים בכל מקום. כי בלבנון אין פיקות על המטבע הור, וכל הסוחרים והמב"ריתים של המזרח התיכון מנהלים שם חשבון"נות. אפשר אפילו לשלם לנהג המונית בדרך"לארים והוא יחזיר עודף באותה מטבע — אם הוא יחזיר.

חוץ מזה, גדושה ביירות מוסדות אמריק"איים ומוסדות א"ים למכירה, המעסיקים גם הם אלפי פקידים מקומיים — תרומה חשובה מאד לכלכלה. כולה בדולרים טובים. ישנם עוד מקורות הכנסה חשובים: מדי חודש מגיעים אלפי דולרים, כתרומות או כנ"דבות, ממהגרים לבנונים מכל העולם, ואילו הרי הלבנון מושכים תיירים עמוסי ארנקים מארצות ערב.

פליטים בכנסייה

ב היותי בביירות הלכתי להתפלל ב"כנסיית הפרוטסטנטית של הכומר פא"רד עאדי, פלסטיני שהוא כיום פליט בלב"י. היתה זאת כנסייה די גדולה, מלאה עד אפס מקום. בפלסטין, הייתי רגיל לראות נשים יושבות מצד אחד וגברים מצד שני ב"כנסייה. כאן ישבו גברים ונשים יחדיו, שרו את מזמורי התפילה בערבית. הם נראו במצב טוב, לבושים בגדים נקיים ובטוח התפילה תרי"מו ברצון לקרן הצדקה של כנסייתם. כעבור שבוע, התפללתי בכנסייה אנגליקא"ית ליד החוף. שם היתה האווירה שונה לח"לוטין. המתפללים היו כולם פליטים פלסט"ניים, אשר רבים מהם הכרתי מקודם. בארץ הקודש, נמנו על שכבת האינטליגנציה — רופאים, עורכי דין, פקידים משגשגים. כנסי"תם נשארה בחלק הישראלי של ירושלים, יחד עם בתיהם, משרדיהם ורכושם השונה. בית הקברות של עדה זו נשאר על הר"ציון ואילו בכתיחם, יושבים פליטים יהודיים, אשר אי"אפשר להוציאם משם.

קפה עם הנשיא

ב ין יתר פגישותי, נקבע לי ראיון עם השייך בישארא אל-כורי, נשיא הלבנון. הראיון סודר על-ידי מוניר אבו פאדיל, איש עסקים מצליח ביותר, שהתחל מלא-כלום, יחד עם עוד כמה פליטים מפלסטין. כיום, מנהלת קבוצה זו בנק בשם אינטרא וחולשת על כמה חברות לייבוא העושות עסקים מצו"יניים. מוניר ליווה אותי לארמון הנשיא. בשער עצר אותנו חיילי ידדי הסביר לו כי יש לנו ראיון עם הנשיא בשעה 10.30, ו"הראה את ההומנה הכתובה לחיילי. בחדר קטן, קיבל את פנינו שר החצר ומשם העביר אות"נו סרן צעיר לאולם הנשיא. הוא קיבל את פנינו בשלום, לחץ את ידינו, מבלי לקום ממק"ר"מו.

משרת בבגדים ערביים רקומים הגיש לנו קפה ואני פתחתי את השיחה בהצעה כי ה"עולם הערבי יעשה כל מאמץ כדי להביא את נקודת ראותו בפני דעת הקהל באמריקה ובי"עולם. בהיותי עדיין תחת הרושם החריף ש"עשו עלי מחנות הפליטים בצור וצידון, הבע"תי את ההתמרמרות ששמעתי מפי תושבי מח"

מה חושב ערבי על ישראל? כיצד נראות מדינות ערב כיום? מה מתרחש בהן? על שאלות אלה משיב הד"ר חליל תותח. ערבי נוצרי יליד הארץ. תותח, מנהל בית-ספר תיכון אמריקאי ברמאללה. היגר ב-1944 לארצות הברית. יסד שם את "המכון הערבי-אמריקאי". כיום אחת הבמות החשובות ביותר של תעמולה ערבית בעולם. לא מזמן יצא לביקור ארוך בשש מדינות ערביות. אסף חומר מאלף, לסידרת מאמרים ארוכה. החל מהשבוע, יפורסמו המאמרים, על פי הסדר מיוחד, ב"העולם הזה".

מאת חליל תותח

תחנה הראשונה בסיורי היתה ביירות. בירת הלבנון נראית כעיר המת"פוצצת בתפריה, מאחר שלא הצליחה להת"פתח במקביל לחשיבותה ולתפקידה במזרח התיכון. הרחובות צרים ועקלקלים, רחוקים מאד מלהיות מתאימים לתנועה האדירה העו"ברת בהם.

מישהו קרא לביירות מוסך אחד גדול — והוא כלל לא הגויים: ציים שלמים של מכר"ניות אמריקאיות נוצצות ממלאים את הסימ"טאות, הנהגים לוהצים בלי הרף על הצופרים ובכלל — מתנהגים כמו ילדים שקיבלו צע"צוע חדש.

אשר למדרכות — יתכן כי שני אפרוחים צמקים יצליחו לעבור אחד את השני עליהן. אבל שני אנשים שאכלו טוב ישתפשו כהוגן אם ינסו לעשות זאת. ובביירות, לא חסרים אנשים שמנים.

אולם גם על המדרכות הצרות אין להימלט מהמכוניות הצרחניות. נהגים, המנסים לעקוף פקקי תנועה, עולים בשמחה רבה על המזר"כות. השוטרים מסתכלים בכל זה בעין אדי"שה: הקצינים הגבוהים אינם זוקקים למד"רכות, כנראה.

תמהתי, כמובן, מגין בא כל הכסף העצום הדרוש לייבוא מכוניות כאלה. אולם כל פעם ידי האנגלים בארץ ישראל ופיתוחו לנמל הש"י

תחנה הראשונה בסיורי היתה ביירות. בירת הלבנון נראית כעיר המת"פוצצת בתפריה, מאחר שלא הצליחה להת"פתח במקביל לחשיבותה ולתפקידה במזרח התיכון. הרחובות צרים ועקלקלים, רחוקים מאד מלהיות מתאימים לתנועה האדירה העו"ברת בהם.

מישהו קרא לביירות מוסך אחד גדול — והוא כלל לא הגויים: ציים שלמים של מכר"ניות אמריקאיות נוצצות ממלאים את הסימ"טאות, הנהגים לוהצים בלי הרף על הצופרים ובכלל — מתנהגים כמו ילדים שקיבלו צע"צוע חדש.

אשר למדרכות — יתכן כי שני אפרוחים צמקים יצליחו לעבור אחד את השני עליהן. אבל שני אנשים שאכלו טוב ישתפשו כהוגן אם ינסו לעשות זאת. ובביירות, לא חסרים אנשים שמנים.

אולם גם על המדרכות הצרות אין להימלט מהמכוניות הצרחניות. נהגים, המנסים לעקוף פקקי תנועה, עולים בשמחה רבה על המזר"כות. השוטרים מסתכלים בכל זה בעין אדי"שה: הקצינים הגבוהים אינם זוקקים למד"רכות, כנראה.

תמהתי, כמובן, מגין בא כל הכסף העצום הדרוש לייבוא מכוניות כאלה. אולם כל פעם ידי האנגלים בארץ ישראל ופיתוחו לנמל הש"י

במחנה הפליטים של צור, חיה פליטה זקנה זו, שברחה מפלסטין. כמה עוד שמונים אלף פליטים, אשר לא התעררו בחיי המדינה והלבנון היתה רוצה להפטר מהם בהקדם.